

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/6/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015200381
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6015200381.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Ing. A. Q. Y., narodený XX. E. XXXX, bytom X. mája XX, XXX XX R. R., právne zastúpený: Mgr. Ján Záhorský, advokát, Javornicka 49, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 55718-3/2014-BA z 12. januára 2015, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. septembra 2015, č.k. 23S/53/2015-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. septembra 2015, č.k. 23S/53/2015-25, m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. 55718-3/2014-BA z 12. januára 2015 z r u š u j e a v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“, „prvostupňový súd“, „súd“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. septembra 2015, č.k. 23S/53/2015-25 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“, „rozsudok“) žalobný návrh žalobcu, v ktorom sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 55718-3/2014-BA z 12. januára 2015 zamietol pri aplikácii § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, súčasne žalobcovi nepriznal náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že nemal v konaní úspech.

Krajský súd poukázal na ustanovenia § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), § 4 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, § 7 ods. 1, 3, 4, 6 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“), ako aj § 153 ods. 4 a 5, § 195 ods. 1 až 3 a § 196 ods. 1, 3, 7 zákona č. 461/2003 Z.z. a konštatoval, že z administratívneho spisu, ako i zo stanovísk a vyjadrení účastníkov konania je zrejmé, že žalobca 4. októbra 2012 utrpel pracovný úraz u zamestnávateľa Geothermal Anywhere, a.s., Piešťanská 3, 917 01 Trnava, v súvislosti s ktorým žiadal o priznanie úrazovej dávky titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žiadosťou (na predpísanom tlačive) zo 16. septembra 2014, ktorá bola doručená Sociálnej poisťovni, pobočka Banská Bystrica, 17. septembra 2014. Ako príloha bol označený lekársky posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia pripojený v pôvodnej žiadosti z 12. júna 2014. Lekársky posudok bol vystavený 10. júna 2014 lekárom MUDr. C. H., Chirurgická ambulancia Banská Bystrica, ktorý hodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky 304b z prílohy č. 1, časť II. zákona č. 437/2004 Z.z.: klasifikácia poškodenia na zdraví - pourazové obmedzenie hybnosti chrbtice o 200% ľahké s príznakmi koreňového dráždenia, ktorý stanovil počet bodov 150, ktorý redukoval na 50%, t.j. stanovil celkový počet 75 bodov. Na lekárskom posudku je zaznamenaný zápis posudzujúceho lekára zo 7. augusta 2014, z ktorého vyplýva, že pacient mal úrazy chrbtice a hlavy pri autonehode pred terajším úrazom. Úpravu bodového hodnotenia ponecháva na Sociálnej poisťovni.

Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica, na základe vykonanej kontroly zistil, že lekársky posudok bol vystavený nesprávne, a to z dôvodu, že po kontrole bodového hodnotenia bolo zistené, že poškodený utrpel v roku 2012 tržnú ranu čela ošetrenú chirurgicky. Pridružené boli bolesti chrbtice ako posttraumatický cervikobrachiálny syndróm bez nálezu traumatických zmien. Odvtedy je opakovane liečený pre bolesti chrbtice - v C, Th aj LS oblasti. V roku 2014 absolvoval MR vyšetrenie s nálezom degeneratívnych zmien, bez traumatických zmien. V roku 2012 nebolo dokumentované poranenie medzistavcovej platničky, aktuálne je len protrúzia na degeneratívnom podklade, nemá jednoznačnú súvislosť s úrazom ani s úrazovým dejom. Lekár vystavujúci ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia zvolil položku 304b s počtom bodov 150 z rozpätia 130 - 325, ktorý redukoval na 50% pre postihnutie chrbtice. Vzhľadom na to, že pri úraze nebolo dokumentované poranenie chrbtice, potvrdené sú len degeneratívne zmeny, protrúzie platničiek s odstupom viac ako rok od úrazu a potvrdené sú postihnutia aj ostatných úsekov chrbtice, nemôže dať postihnutie chrbtice ako následok úrazu z roku 2012. Neurochirurg tiež hodnotil nález na krčnej chrbtici ako staršieho dáta, ktorý sa len manifestoval po úraze. Podľa dokumentácie posudzovaný utrpel úraz hlavy s bezvedomím aj v minulosti, v roku 1999, mal poranenie hlavy, bez poranenia chrbtice. Posudkový lekár osobne konzultoval s MUDr. C. H., ktorý ponechal opravu lekárskeho posudku na zhodnotenie posudkového lekára.

Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia, sa stotožnil so záverom posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica a rovnako konštatoval, že lekársky posudok MUDr. C. H. s celkovým počtom bodov 75 je nesprávny. Nesúhlas s lekárskeým posudkom zdôvodnil tým, že kontrolou bolo zistené, že poškodený utrpel v roku 2012 tržno-zmliaždenú ranu čela, ktorá bola ošetrená chirurgicky v ten istý deň na úrazovej ambulancii. Následne bol vyšetrený neurológom 12. októbra 2012 pre bolesti hlavy a bolesti krčnej chrbtici. Mal urobené RTG vyšetrenie chrbtice, pri ktorom sú popísané ťažké degeneratívne zmeny na stavcoch a medzistavcových platničkách v zmysle deformujúcej spondylózy III. a IV. krčného stavca a prítomný blok. Súčasne je prítomná osteochondróza C4-5, C5-6 s blokom a deformujúca spondylóza. Popísaný je aj posterolaterálny kostný výrastok kaudálnej hrany tela stavca C4. Neuroológ pri svojom vyšetrení stav hodnotí ako cervikobrachiálny syndróm a cervikobrachiálny syndróm bez nálezu traumatických zmien. Pre pretrvávanie bolesti v krčnej chrbtici, v hrudnej a driekovej chrbtici je opakovane liečený. Stav je hodnotený ako cervikokraniálny, torakálny a lumbálny algický syndróm pri degeneratívnych zmenách na stavcoch a medzistavcových platničkách. V roku 2012 nebolo zdokumentované žiadne poranenie chrbtice s poškodením stavcov a medzistavcových platničiek. V roku 2014 pri vyšetrení chrbtice magnetickou rezonanciou sú dokumentované degeneratívne zmeny na stavcoch a medzistavcových platničkách a aktuálne etážové vykľututie medzistavcových platničiek, hlavne v oblasti krčnej chrbtice. Neurochirurg pri svojom vyšetrení dáva

vyklenutie medzistavcových platničiek do súvisu s úrazom len v tom zmysle, že úraz vyprovokoval zhoršenie ťažkostí s chrbticou pri už predtým prítomných degeneratívnych zmenách na stavcoch a medzistavcových platničkách. MUDr. C. H. vo svojom lekárskom posudku určil poúrazové obmedzenie chrbtice s príznakmi koreňového dráždenia položkou 304b s celkovým bodovým ohodnotením 75 bodov. S uvedeným bodovým ohodnotením posudkový lekár nesúhlasil, vzhľadom na to, že pri úraze nebolo dokumentované žiadne poranenie chrbtice. Neuroológ a neurochirurg pri svojom vyšetrení taktiež hodnotí nález na krčnej chrbtici ako degeneratívne zmeny staršieho dáta, z ktorých ťažkosti sa prejavili až po úraze.

Pokiaľ žalobca namietal, že z ustanovenia § 153 ods. 4 písm. c/ č. 461/2003 Z.z. nevyplýva oprávnenie posudkového lekára na úpravu, krátenie alebo nepriznanie bodového hodnotenia stanoveného v lekárskom posudku, vydaného v súlade so zákonom

č. 437/2004 Z.z., s týmto možno v zásade súhlasiť, avšak v predmetnej veci bol lekársky posudok v podstate upravený samotným posudzujúcim lekárom MUDr. C. H., ktorý spochybnil svoje závery v ňom uvedené a ponechal, vzhľadom na predchádzajúci úraz poškodeného, bodové ohodnotenie na posudkových lekároch. V dôsledku tejto skutočnosti, na čo poukázal aj žalovaný, aj podľa názoru súdu mohol posudkový lekár pristúpiť ku kráteniu až nepriznaniu žiadneho bodového hodnotenia, keďže dospel k záveru, že poškodenie na zdraví, za ktoré bolo pôvodne priznané posudzujúcim lekárom bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, nie je v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom zo 4. októbra 2012. Záver, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne nie je v zásade oprávnený krátiť bodové ohodnotenie stanovené v lekárskom posudku, vyplýva aj zo záverov Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2012, sp.zn. 9Sžso/70/2011, avšak vzhľadom na okolnosti konkrétnej veci, postoj posudzujúceho lekára možno uzavrieť, že neexistovali dôvodné pochybnosti v hodnotení podľa lekárskeho posudku, a preto nebol dôvod žiadať o vydanie znaleckého posudku podľa zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 382/2004 Z. z.“) zo strany žalovaného. Žalovaný opodstatnene vychádzal zo súladného stanoviska všetkých posudkových lekárov, ktorí sa zhodli v svojich záveroch. Nejedná sa preto o popretie odborných záverov, obsiahnutých v lekárskom posudku MUDr. C. H. z 10. júna 2014, ako tvrdil žalobca v žalobe. Napokon, ak žalobca nesúhlasil so závermi posudkových lekárov, mal a mohol sa dožadovať vydania znaleckého posudku podľa osobitného predpisu v zmysle § 7 ods. 6 v spojení s ods. 3 zákona

č. 437/2004 Z.z., keďže už na základe zistení posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Banská Bystrica a z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia mu muselo byť známe, že došlo k spochybneniu záverov ním predloženého lekárskeho posudku vystaveného lekárom MUDr. C. H..

Z dôvodov vyššie uvedených prvostupňový súd dospel k záveru, že žalovaný postupoval správne, ak žalobcovi nepriznal nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku vypracovaného MUDr. C. H. 10. júna 2014, keďže samotný vystavovateľ posudku posudzujúci lekár MUDr. C. H. od bodového hodnotenia odstúpil v zmysle záznamu zo 7. augusta 2014, keďže ponechal určenie bodového hodnotenia na posudkových lekároch Sociálnej poisťovne, ako aj z dôvodu, že samotný žalobca nevyužil možnosť požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu, ak mal za to, že vznikli pochybnosti o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 6 v spojení s ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z., resp. nenavrhol v správnom konaní ustanoviť znalca na odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie vo veci, keď v zmysle § 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, okrem iných aj znalecké posudky.

Za podstatné krajský súd považoval to, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje výlučne na základe lekárskeho posudku, pričom v danom prípade vystavovateľ lekárskeho posudku od svojich záverov sám odstúpil, teda bola spochybnená existencia zákonného podkladu pre uplatnený nárok žalobcu na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, v dôsledku čoho Sociálna poisťovňa na základe takéhoto lekárskeho posudku nemohla priznať žalobcovi ním uplatnený nárok. Účelom prípadného znaleckého dokazovania nie je nahradiť nedostatočný lekársky posudok, keď posudzujúci lekár odstúpil od ním určeného hodnotenia, ale odstrániť dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení

sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku. Ak teda posudzujúci lekár odstúpil od svojho hodnotenia, stalo sa irelevantným posudzovať správnosť tohto hodnotenia.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal riadne a včas odvolanie žalobca. Tvrdil, že krajský súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci a na základe toho nesprávne rozhodol, keď nezohľadnil námietku žalobcu, že posudkový lekár má právo kontroly posudku, nemá však kompetenciu na vypracovanie lekárskeho posudku podľa zákona č. 437/2004 Z.z.. Zdôraznil, že lekársky posudok podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotné zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Posudkový lekár sociálnej poisťovni nie je posudzujúcim lekárom v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z., je iba pracovníkom so špecializáciou v odbore posudkové lekárstvo. Poukázal na dôvody napadnutého rozhodnutia, najmä na strane 6, v ktorom žalovaný poukázal, že Posudok posudzujúceho lekára MUDr. C. H. z 10. júna 2014 bol zrušený a lekár nesprávne stanovil počet bodov sťaženia spoločenského uplatnenia, keď určil rozsah bodov 75, čo žalovaný považoval za nesprávny postup. Žalobca tvrdil, že posudkový lekár sociálnej poisťovni nie je posudzujúcim lekárom podľa zákona č. 437/2004 Z.z., a preto nemôže vykonávať zmenu alebo opravu, ako aj zrušenie lekárskeho posudku. Poukázal na § 2 ods. 3 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z.z., ktorý definuje pojem „posudzujúci lekár“ ako lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví. Takýmto lekárom podľa žalobcu nie je posudkový lekár, uvedený v § 153 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.

Podľa žalobcu neobstojí námietka žalovaného, s ktorou sa stotožnil aj prvostupňový súd, že MUDr. C. H., ktorý vypracoval lekársky posudok odstúpil od bodového ohodnotenia podľa lekárskeho posudku z 10. júna 2014, keďže prenechal určenie bodového ohodnotenia na posudkových lekárov sociálnej poisťovne. Podľa žalobcu takýmto úkonom nemal lekár, ktorý vypracoval lekársky posudok, oprávnenie podľa zákona č. 437/2004 Z.z. a zákon nepozná prenos kompetencie z lekára, ktorý spracúva a vydáva lekársky posudok podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. na posudkového lekára sociálnej poisťovne. Poukázal na úpravu lekárskeho posudku v § 8 ods. 1, 2, 3 zákona č. 437/2004 Z.z. a konštatoval, že pokiaľ mal posudkový lekár sociálnej poisťovne dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, mal požiadať lekára, ktorý vypracoval lekársky posudok, o nový lekársky posudok alebo postupovať podľa § 7 ods. 4 a 6 zákona č. 437/2004 Z.z. a požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu. K takémuto postupu nedošlo, preto zmenu lekárskeho posudku vykonanú lekárom sociálnej poisťovne považuje žalobca za nezákonnú.

III.

K odvolaniu sa vyjadril žalovaný listom z 29. decembra 2015. Žalovaný sumarizoval konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia. K odvolacím dôvodom uviedol, že posudkoví lekári sociálnej poisťovne, príslušnej pobočky a žalovaného vykonávajú svoju posudkovú činnosť v súlade s § 153 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.. Svoju činnosť vykonávajú na vysokej profesionálnej a odbornej úrovni, ktorú nadobudli získaním osobitnej špecializácie v odbore posudkové lekárstvo podľa zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Lekárske posudky posudkových lekárov sociálnej poisťovne majú charakter odborných znaleckých posudkov podľa § 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a akékoľvek spochybňovanie ich činnosti, hodnovernosti a odbornej spôsobilosti by mohlo viesť k porušovaniu princípov právneho štátu.

Žalovaný ďalej tvrdil, že posudkoví lekári sú povinní posúdiť zdravotný stav objektívne, komplexne a vo vzájomných súvislostiach a takto aj v prípade žalobcu postupovali. Žalovaný sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku krajského súdu a konštatoval, že v konaní bola spochybnená existencia zákonného podkladu pre uplatnený nárok žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, v dôsledku čoho žalovaný na základe takéhoto lekárskeho posudku nemohol priznať žalobcovi uplatnený nárok. Účelom prípadného znaleckého dokazovania nie je nahradiť nedostatočný

lekársky posudok, keď posudzujúci lekár odstúpil od ním určeného hodnotenia, ale odstrániť dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku. Ak teda posudkový lekár odstúpil od svojho hodnotenia, stalo sa irelevantným posudzovať správnosť tohto hodnotenia.

IV.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobcu podľa § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku a § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 211 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z.z. poskytuje jednorazovo, musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Poskytuje sa na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8 zákona č. 437/2004 Z.z.) pričom sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti zákona č. 437/2004 Z.z. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2016, sp.zn. 9Sžo 63/2014).

Pre rozhodnutie o zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného sa musel odvolací súd zaoberať predovšetkým obsahom práva žalovaného vykonať kontrolu bodového ohodnotenia, ktoré je podkladom pre určenie výšky bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. na účely tohto zákona

- a) poškodenie na zdraví je poškodenie zdravia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví,
- b) poškodený je osoba, ktorá utrpela poškodenie na zdraví,
- c) poskytovateľ náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „poskytovateľ náhrady“) je osoba, ktorá je povinná poskytnúť náhradu podľa osobitných predpisov,
- d) posudzujúci lekár je lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

Odvolací súd zastáva právny názor, že pojem „kontrola bodového ohodnotenia“ neznamená právo

žalovaného meniť výšku bodového ohodnotenia, ktoré bolo určené vypracovaným lekárskeým posudkom podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. (pozri aj Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2016, sp.zn. 9Sžso 58/2014)

Podstata žalobných námietok žalobcu spočíva v námiatke nezákonného zníženia bodového ohodnotenia pracovného úrazu žalobcu - náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v dôsledku nezákonného postupu posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ktorý podľa žalobcu, nie je oprávnený sám takéto zníženie vykonať.

Podľa názoru odvolacieho súdu je posúdenie tejto otázky v medziach zákona vo výlučnej kompetencii posudzujúceho lekára, ktorý vypracúva lekárske posudky podľa § 7 zákona č. 437/2004 Z.z.. Zákon č. 437/2004 Z.z. v § 4 ods. 2 výslovné stanovuje, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku vypracovaného v zmysle § 7 a § 8 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré určujú, kto takéto posudky spracúva, ako aj jeho obsahové náležitosti, vrátane celkového počtu bodov, pričom z neho musí byť zrejmé, na základe akých skutočností k tomuto počtu posudzujúci lekár dospel. Určenie výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo teda zákonom zverené posudzujúcim lekárom, pričom lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. zahŕňa iba kontrolu bodového ohodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod č. R 75/2012 však z tohto kontrolného oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na úpravu (krátenie) bodového ohodnotenia, stanoveného v lekárskom posudku vydanom v súlade so zákonom č. 437/2004 Z.z. Z citovaného judikátu vyplýva, že pokiaľ pri kontrole bodového ohodnotenia nároku žalobcu na bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia posudkoví lekári poisťovne dospeli k inému názoru, než aký bol obsiahnutý v lekárskom posudku, mal žalovaný ako poskytovateľ náhrady postupovať podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z. a požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 382/2004 Z.z. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. júna 2013, sp.zn. 10Sžso 25/2012).

Záver krajského súdu o irelevantnosti námietok žalobcu aj z dôvodu, že žalobca nenapadol nesprávnosť určenia bodového ohodnotenia a nenavrhol vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu a záver prvostupňového súdu, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne bol oprávnený vykonať kontrolu bodového hodnotenia pracovného úrazu žalobcu na účely priznania náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, považoval preto odvolací súd za nesprávny.

Z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. jednoznačne vyplýva určenie posudzujúceho lekára, t.j. lekára, ktorý je oprávnený spracovať lekárske posudky a určiť v ňom počet bodov pre účely bodového ohodnotenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia. Takýmto lekárom nie je posudkový lekár vykonávajúci lekárske posudkové činnosť podľa § 153 zákona č. 461/2003 Z.z..

Lekárska posudková činnosť, ktorú vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia podľa § 153 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. zahŕňa pod písm. a/ posudzovanie poklesu pracovnej činnosti, b/ posudzovanie zdravotnej spôsobilosti poškodeného absolvovať právnu rehabilitáciu alebo rekvalifikáciu na účel opätovného zaradenia do pracovného pomeru, c/ kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch, d/ posudzovanie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením, za ktoré sa považujú náklady na liečivá a lieky, zdravotné pomôcky, dietetické potraviny a doprava poškodeného spojená s liečením.

Ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bodového ohodnotenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v § 7 ods. 3 a 4 zákona č. 437/2004 Z.z. požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z.. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. upravuje

kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa odvolacieho súdu z tohto oprávnenia nemožno vyvodzovať kompetenciu posudkového lekára na úpravu (krátenie) bodového ohodnotenia, stanoveného v lekárskom posudku, vydanom v súlade so zákonom č. 437/2004 Z.z..

V prípade dôvodných pochybností o správnom bodovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, poskytovateľ náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 2 ods. 3 písm. c/ zákona č. 437/2004 Z.z.) podľa názoru odvolacieho súdu mohol a mal požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa zákona č. 382/2004 Z.z..

Naviac odvolací súd uvádza, že pre posúdenie veci je irelevantné, či posudzujúci lekár (MUDr. C. H.) obsah ním vypracovaného (podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.) lekárskeho posudku spochybnil, resp. od jeho záverov odstúpil.

Vo veci je podstatné, že posudkoví lekári Sociálnej poisťovne, ktorí postupom podľa § 153 ods. 4 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. kontrolovali lekársky posudok posudzujúceho lekára, nemali kompetenciu závery posudku o výške bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia nahradiť novým posúdením o výške bodového ohodnotenia a vôbec nemali kompetenciu „rušiť lekársky posudok“ posudkového lekára tak, ako je vyjadrené v zápise Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica, z 22. augusta 2014 - kontrola bodového hodnotenia pracovného úrazu na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vypracovaného posudkovým lekárom Sociálnej poisťovni pri prvostupňovom správnom orgáne.

Pokiaľ krajský súd poukazoval na pasivitu žalobcu, ktorý nevyužil svoje oprávnenie požiadať o vydanie znaleckého posudku postupom podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z., odvolací súd uvádza, že bolo povinnosťou správneho orgánu, pred vydaním rozhodnutia spoľahlivo zistiť skutočný stav veci § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., v súlade so zákonnou úpravou odstrániť dôvodné pochybnosti hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku.

Pokiaľ správny orgán „nahrádzal“ závery lekárskeho posudku vypracovaného podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. závermi zistenými lekárskou posudkovou činnosťou pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 zákona č. 461/2003 Z.z.), tak nepostupoval v súlade so zákonom, preto závery posudkových lekárov prvostupňového správneho orgánu a žalovaného nemôžu byť zákonným východiskom vo veci určenia bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu.

Z administratívneho spisu nevyplýva, že by správne orgány poskytli žalobcovi poučenia o jeho práve upravenom v § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z.. I keď v konaní podľa zákona č. 461/2003 Z.z. sa neaplikuje zákon o správnom konaní (§ 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.) aj na konanie podľa zákona č. 461/2003 Z.z. je potrebné aplikovať základné pravidlá konania - „správne zásady“, vymedzené v § 3 zákona č. 71/1967 Zb., vrátane zásady poskytovať účastníkom konania poučenia, § 3 ods. 2 posledná veta zákona č. 71/1967 Zb., aby účastníci správneho konania, pre neznalosť právnych predpisov, neutrpeli v konaní ujmu.

Postup správnych orgánov v súlade s § 3 ods. 2 posledná veta zákona č. 71/1967 Zb. vyplýva, v prejednávanej veci, zo základných princípov upravujúcich postup a rozhodovanie orgánov verejnej správy, v súlade s úijným správnym právom - prísne dodržiavanie ústavy, ústavných zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, princípom legitímnej dôvery, princípom zákonnosti.

Aj z tohto dôvodu nie je možné v konaní zohľadniť skutočnosť, že žalobca o vypracovanie znaleckého posudku, postupom podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z., nepožiadaval a tento zákonný postup nevyužil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu žalovaného je nedostačujúce na posúdenie veci a preto rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 250j ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku.

O náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 224 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku. Žalobca bol v konaní úspešný, uplatnil si právo na náhradu trov konania, ich výšku však v zmysle § 151 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v zákonnej lehote nevyčíslil a zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia žiadne trovy nevyplývajú. Odvolací súd preto žalobcovi náhradu trov konania nepriznal (§ 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 224 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 151 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.